

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

CAUZA PÂRVU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 13326/18)

HOTĂRÂRE

Art. 2 (material) • Recurgerea la forță nu era absolut necesară în timpul operațiunii poliției în care persoana, identificată în mod greșit ca un urmărit periculos, a fost împușcată mortal • Îndoieli cu privire la aspectul dacă trăgătorul a crezut sincer că viețile altor polițiști erau în pericol, având în vedere deficiențele anchetei interne • Caracter necorespunzător al pregătirii și punerii în executare a operațiunii respective pentru a reduce la minimum recurgerea la forță letală

Art. 2 (procedural) • Anchetă efectivă • Lipsă de expeditivitate și rigurozitate rezonabile în cercetarea și urmărirea penală, ce au durat 11 ani

Art. 46 • Executarea hotărârii • Măsurile generale necesare

STRASBOURG

30 august 2022

*Hotărârea va rămâne definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție.
Poate suferi modificări de formă.*

În cauza Pârvu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-o cameră compusă din:

Gabriele Kucsko-Stadlmayer, *președinte*,

Tim Eicke,

Faris Vehabović,

Iulia Antoanella Motoc,

Yonko Grozev,

Armen Harutyunyan,

Ana Maria Guerra Martins, *judecători*,

și Ilse Freiwirth, *greșier adjunct de secție*,

având în vedere:

cererea (nr. 13326/18) îndreptată împotriva României, prin care o resortisantă a acestui stat, doamna Ana-Bianca Pârvu („reclamanta”), a sesizat Curtea, la 7 martie 2018, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția“);

decizia de a comunica această cerere Guvernului României („Guvernul”);

observațiile părților;

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 28 iunie 2022,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

INTRODUCERE

1. Reclamanta s-a plâns de faptul că soțul său a fost omorât de poliție la 26 septembrie 2009, cu încălcarea art. 2 din Convenție, precum și de faptul că autoritățile naționale nu au efectuat ulterior o anchetă efectivă cu privire la uciderea soțului său.

ÎN FAPT

2. Reclamanta s-a născut în 1978 și locuiește în Brăila. A fost reprezentată de doamna Nicoleta Tatiana Popescu, avocată în București.

3. Guvernul a fost reprezentat de agentul guvernamental, cel mai recent doamna O.-F. Ezer, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

4. Faptele cauzei se pot rezuma după cum urmează.

I. EVENIMENTELE DIN 26 SEPTEMBRIE 2009

5. La 26 septembrie 2009, soțul reclamantei, domnul Sorin Pârvu, care la data faptelor avea vârsta de 30 de ani, conducea autoturismul unui prieten, I.A.S., în Brăila, fiind însoțit de acesta din urmă. În jurul orei 1.30 p.m., domnul Pârvu s-a apropiat de o trecere și a oprit autoturismul în mod regulamentar la culoarea roșie a semaforului.

6. Brusc, au apărut două vehicule care nu prezentau niciun însemn special. Primul vehicul s-a poziționat în fața autoturismului condus de domnul Pârvu, pentru a-l bloca. Patru bărbați înarmați îmbrăcați în civil au ieșit repede din vehicule. Ulterior, s-a dovedit că aceștia erau lucrători de poliție de la Inspectoratul General al Poliției Române („IGPR”). Potrivit Guvernului, respectivii i-au somat pe domnul Pârvu și I.A.S. să iasă din autoturism. Potrivit reclamantei și declarațiilor martorilor oculari, lucrătorii de poliție au deschis focul fără avertisment. În acel moment, potrivit celor aflate mai târziu de reclamantă de la I.A.S., neștiind că bărbații erau lucrători de poliție în misiune și crezând că el și prietenul său erau atacați de o grupare înarmată, domnul Pârvu a încercat să scape mișcând autoturismul înapoi. Autoturismul condus de domnul Pârvu a lovit al doilea vehicul care fusese poziționat pentru a-l bloca din spate. Alți trei bărbați înarmați îmbrăcați în civil au ieșit repede din al doilea vehicul. Unul dintre cei trei bărbați din autoturismul din spate, și anume lucrătorul de poliție D.G., a deschis portiera din stânga spate a autoturismului condus de domnul Pârvu și l-a împușcat în cap, pe când acesta încă se afla pe scaunul șoferului. I.A.S., care stătea pe scaunul din față, a asistat la tragicul eveniment.

7. Potrivit reclamantei, câteva minute mai târziu, șeful Poliției Brăila a sosit la locul respectiv și i-a întrebat pe ceilalți lucrători de poliție îmbrăcați în civili: „Ce ați făcut?”. Unul dintre lucrătorii de poliție care participa la operațiune a răspuns: „Am greșit ținta”.

8. Potrivit Guvernului, imediat după ce domnul Pârvu a fost împușcat, unul dintre lucrătorii de poliție a observat că victima nu era persoana pe care poliția urmărea să o aresteze în ziua respectivă.

9. Martorul ocular, I.A.S., a fost imobilizat cu cătușe și condus la secția de poliție până seara.

10. După 15 minute a sosit o ambulanță și, după ce a încercat fără succes să îl resusciteze pe domnul Pârvu, l-a transportat la Spitalul Clinic Județean de Urgență Brăila, unde reclamanta era cadru medical.

11. Potrivit reclamantei, o colegă de muncă i-a spus că soțul ei, care fusese împușcat în cap, a fost internat în spital în stare foarte gravă. Reclamanta i-a informat pe părinții și fratele domnului Pârvu, care au sosit la spital. Potrivit reclamantei, intrarea din spate a spitalului era păzită de agenți înarmați, iar rudele nu au fost lăsate să îl vadă pe domnul Pârvu și nici nu au fost informate prompt în legătură cu starea acestuia. O angajată a spitalului i-a dat reclamantei o geantă mică cu efectele personale găsite asupra soțului său, inclusiv actul de identitate, permisul de conducere, telefonul mobil și niște bani, iar ea a fost lăsată să aștepte câteva ore fără informații oficiale inițiale despre soțul ei. Mai târziu în aceeași zi, spitalul i-a cerut consimțământul pentru transferul victimei la spitalul din Galați, din cauza stării extrem de grave a acestuia. În jurul orei 4 p.m., domnul Pârvu a fost dus la spitalul din Galați într-o ambulanță, însoțit de un vehicul al forțelor armate. Agenții statului l-au păzit pe domnul Pârvu pe toată durata șederii sale în spitalul din

Galați. În noaptea următoare, în jurul orei 3 a.m., reclamanta a fost lăsată de către agenții statului să își vadă soțul timp de un minut deoarece medicul de gardă a insistat să i se acorde permisiunea de a-l vedea.

12. Reclamanta susține că nu a primit nicio informație oficială cu privire la soțul său în dimineața următoare. Mai târziu, purtătorul de cuvânt al spitalului a declarat reporterilor de televiziune prezenți la fața locului că victima a decedat la ora 12.25 p.m. Un văr care a aflat acest lucru de la televizor a sunat-o pe reclamantă să îi transmită condoleanțe, acesta fiind modul în care reclamanta a aflat că soțul ei a murit. Ulterior, familia domnului Pârveu a fost informată oficial cu privire la decesul acestuia.

II. CERCETĂRI PENALE ÎN LEGĂTURĂ CU DOMNUL PÂRVU

13. La 26 septembrie 2009, la ora 10:00 p.m., procurorul de pe lângă Tribunalul Brăila a dispus începerea urmăririi penale față de domnul Pârveu în temeiul art. 239 alin. 1 din Codul penal – pentru săvârșirea infracțiunii de ultraj (această încadrare juridică a fost ulterior schimbată în tentativă de omor – *infra*, pct. 44), cu următoarea motivare:

„Având în vedere cercetările preliminare efectuate cu privire la Pârveu Sorin, cu domiciliul în Brăila [...] care a fost identificat în data de 26 septembrie 2009, în jurul orei 1.30 p.m. la volanul unui autoturism [...] la intersecția străzilor Dorobanți și Școlilor de către un echipaj de poliție IGPR și Inspectoratul de Poliție Județean Brăila, care se afla în misiune de executare a unui mandat european de arestare, [și aceste cercetări preliminare fiind] coroborate cu datele rezultate din cercetarea la fața locului a evenimentului produs, rezultatul a fost că existau indicii că Pârveu Sorin a comis infracțiunea de ultraj contra funcționarilor publici, respectiv a polițiștilor aflați în exercițiul autorității lor.”

14. Rezoluția procurorului nu a inclus alte detalii cu privire la incidentul din 26 septembrie 2009 care a implicat împușcarea domnului Pârveu de către poliție. În special, nu s-a menționat modul în care lucrătorii de poliție ar fi fost victimele unei infracțiuni săvârșite de reclamant sau dacă aceștia au fost răniți în misiune.

III. URMĂRIREA PENALĂ PRIVIND UCIDERA DOMNULUI PÂRVU

15. La 28 septembrie 2009 a fost efectuată o autopsie de către un medic din cadrul Serviciului de Medicină Legală Galați. În concluziile raportului de autopsie s-a arătat că moartea victimei a fost cauzată de faptul că a fost împușcată din spate cu un pistol, în regiunea cervicală.

16. Pe lângă introducere și concluzii, raportul de autopsie includea patru secțiuni: I. Istoricul cazului; II. Constatări autopsie; III. Diagnostic anatomopatologic; și IV. Examenе complementare.

17. În secțiunea I., Istoricul cazului, în raportul de autopsie se arăta:

„Din informațiile furnizate de parchet, reiese că în data de 26.09.2009, în timp ce [victima] conducea un autoturism Ford Mondeo în Brăila și a oprit la culoarea roșie a

semaforului de pe banda a treia înainte de o trecere de pietoni, a fost somat legal de polițiști și a încercat să scape de verificările poliției și să fugă lovind cele două vehicule de poliție poziționate în fața și în spatele vehiculului pe care îl conducea. În acel moment, unul dintre lucrătorii de poliție a reușit să deschidă portiera din stânga spate a autoturismului Ford și a cerut victimei să oprească autoturismul. Respectivul lucrător de poliție a fost lovit de portiera autoturismului când victima a dat înapoi. Întrucât [lucrătorul de poliție] ținea în mână un pistol, când s-a dezechilibrat, lucrătorul de poliție a apăsat instinctiv pe trăgaci, împușcând victima în zona cervicală superioară mediană.”

18. Urmărirea penală privind uciderea soțului reclamantei a fost efectuată mai întâi de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Galați.

19. La 6 noiembrie 2009, reclamanta a introdus o acțiune civilă la parchetul sus-menționat.

20. La 16 martie 2010, Institutul Național de Expertize Criminalistice a întocmit un raport de expertiză medico-legală, care a descris arma folosită la împușcarea domnului Pârvu și dinamica focului de armă.

21. La 10 mai 2010, procurorul-șef de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ) a decis să preia urmărirea penală din cauza complexității acesteia. În rezoluție s-a arătat că lucrătorul de poliție care a împușcat victima a susținut că împușcătura a fost accidentală, deoarece brațul în care ținea pistolul a fost lovit de portiera spate deschisă a autoturismului victimei.

22. La 11 iunie 2010, un procuror de la Parchetul de pe lângă ÎCCJ a dispus începerea urmăririi penale pentru omor calificat, în baza art. 174-175 C. pen., împotriva lucrătorului de poliție D.G., cel care l-a împușcat pe domnul Pârvu în cap.

23. D.G a fost audiat în două zile consecutive în iulie 2010. Polițiștii care l-au însoțit au fost audiați de două ori. Au fost audiați (o singură dată) trei civili, unul dintre aceștia fiind indicat de petenții în cadrul acțiunii civile, și anume reclamanta și rudele sale prin alianță.

24. La 20 ianuarie 2011, procurorul a trimis o adresă unei bănci private a cărei cameră de supraveghere ar fi putut surprinde succesiunea evenimentelor soldate cu împușcarea domnului Pârvu.

25. La 9 martie 2011, procurorul a respins cererea de încuviințare a probelor formulată de reclamantă și două dintre rudele victimei.

26. Martorul ocular I.A.S. nu a fost audiat în această perioadă și nu pare să se fi efectuat nicio reconstituire în această perioadă, potrivit adresei din 2 august 2019 a Parchetului de pe lângă ÎCCJ, care a rezumat actele de cercetare efectuate.

27. Prin rezoluția din 7 iulie 2011, parchetul sus-menționat a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui D.G., considerând că moartea domnului Pârvu a fost accidentală.

28. În rezoluție s-a arătat că lucrătorii de poliție aveau misiunea de a pune în executare un mandat european de arestare emis de autoritățile judiciare italiene față de X pentru săvârșirea infracțiunilor de omor și tâlhărie; poliția primise informații că acesta s-ar afla în Brăila și că se ascundea în locuința

altei persoane. Poliția avea informații că X făcea parte dintr-o grupare infracțională frecventată și de I.A.S., proprietarul Ford Mondeo condus de reclamant la 26 septembrie 2009. Pentru găsirea și arestarea lui X, nouă lucrători de poliție din București s-au deplasat cu autoturismul până la Brăila în ziua respectivă. Doi dintre ei s-au dus la biserica unde se așteptau să îl vadă pe X sosind în aceeași zi, iar ceilalți șapte, însoțiți de doi lucrători de poliție din Brăila, care spuneau că îl cunosc pe X, s-au deplasat la blocul de apartamente unde era parcat autoturismul Ford Mondeo al lui I.A.S.. În jurul orelor prânzului, victima și I.A.S. au mers la autoturism și au plecat. Un lucrător de poliție, H.E.R., care participa la operațiune, a făcut înregistrări cu o cameră video, iar alți polițiști i-au urmărit pe cei doi bărbați cu binoculi și li s-a părut că îl văd pe X. În rezoluție s-a consemnat că lucrătorul de poliție învinuit, D.G., era șeful operațiunii și a decis să urmărească autoturismul condus de domnul Pârvu crezând că îl urmărea pe X. În timpul incidentului în cauză, în timp ce încerca să îl oprească pe domnul Pârvu, D.G. a reușit să deschidă portiera stângă spate a autoturismului Ford Mondeo și, ținând pistolul în mână, a fost lovit ușor în cot și s-a dezechilibrat, consecința fiind împușcarea accidentală a domnului Pârvu. Procurorul a menționat că, imediat după împușcare și înainte de sosirea ambulanței, lucrătorii de poliție și-au dat seama că bărbatul care fusese împușcat în cap nu era cel pe care aveau misiunea să îl aresteze, și anume X.

29. La 21 decembrie 2011, Curtea de Apel Galați a admis plângerea reclamantei împotriva rezoluțiilor procurorului, a desființat în parte rezoluțiile atacate și a dispus trimiterea cauzei la procuror în vederea redeschiderii urmăririi penale, considerând că nu toate faptele și împrejurările actelor de urmărire penală efectuate în cauză au fost clarificate în cursul cercetărilor inițiale. În special, în ceea ce privește dinamica focului de armă executat de D.G., curtea de apel a constatat, în sentința sa penală, că rezultă din planșele fotografice realizate de poliție, precum și din procesul-verbal de cercetare la fața locului, că „colțul dreapta al barei față (a autoturismului Ford Mondeo) este lipit de aripa stângă față” a autoturismului poliției care fusese poziționat pentru a bloca autoturismul Ford Mondeo. Având în vedere această poziție („lipită”), instanța a dedus că mișcarea de recul pe care a avut-o autoturismul Ford Mondeo, care a avut loc după deplasarea înainte și care în rezoluția procurorului a fost descrisă ca provocând dezechilibrarea accidentală a lui D.G., a avut o amploare foarte redusă. În aceste condiții, nu s-a explicat dacă portiera stânga-spate a autoturismului Ford Mondeo, care era deschisă, putea să îl lovească pe învinuitul D.G. peste cotul mâinii stângi cu o asemenea intensitate încât să îi provoace acționarea accidentală a trăgaciului. Curtea de apel a constatat, de asemenea, că expertiza criminalistică efectuată în cauză nu a putut răspunde la obiectivul de la lit. „f” din chestionarul adresat medicului legist de către anchetatori („care este opinia expertului în legătură cu posibilitatea ca focul să fi fost declanșat accidental ?”). În schimb, expertul a arătat că se impune solicitarea punctului

de vedere al unui medic legist sau al unui medic de specialitate (neurolog), pentru a lămuri dacă o astfel de împuşcare accidentală era posibilă. Curtea de apel a reţinut, de asemenea, că au fost executate cel puţin cinci focuri de armă înaintea celui fatal, toate cele cinci fiind trase de diferiţi poliţişti din echipajul special de intervenţie al poliţiei. Primul foc de armă a fost un foc de avertisment în plan vertical; apoi trei focuri asupra pneului din stânga faţă al autoturismului Ford, pe care a reuşit să îl spargă; şi un al cincilea foc de armă înspre roata din dreapta spate a autoturismului, pe care a ratat-o.

30. La 24 februarie 2012, procurorul l-a informat pe D.G. cu privire la schimbarea încadrării juridice a acuzaţiei în materie penală îndreptată împotriva sa în cea de omor deosebit de grav în baza art. 174 şi art. 175 alin. (1) lit. i) şi g) C. pen.

31. D.G. şi lucrătorii de poliţie care l-au însoţit în timpul incidentului soldat cu împuşcarea domnului Pârvu au fost reaudiaţi de procuror.

32. La 10 iulie 2013, procurorul l-a audiat pe I.A.S. în calitate de martor. Ulterior, procurorul a respins o altă cerere de încuviinţare de probe formulată de două dintre rudele victimei.

33. Prin rezoluţia din 30 august 2013, Parchetul de pe lângă ÎCCJ a dispus, din nou, scoaterea de sub urmărire penală a învinuitului D.G., considerând că acesta nu era responsabil pentru moartea domnului Pârvu, care a provocată accidental de D.G.

34. La 5 februarie 2014, Curtea de Apel Galaţi a admis plângerile reclamantei împotriva rezoluţiei procurorului sus-menţionate, a desfiinţat în parte rezoluţia respectivă şi a dispus trimiterea cauzei la procuror în vederea continuării cercetărilor, având în vedere că multe aspecte de fapt şi de drept ale cauzei erau incomplete. Curtea de apel a enumerat pe patru pagini toate aspectele care trebuiau încă să fie lămurite prin continuarea urmăririi penale, inclusiv admiterea probelor sugerate de rudele domnului Pârvu, care aveau calitate procesuală de petenţi civili; printre aceste probe se număra, de exemplu, declaraţia proprietarului chioşcului din apropiere, care a văzut evenimentele.

35. La 28 august 2014, procurorul a dispus schimbarea încadrării juridice a acuzaţiei penale împotriva lui D.G. în cea de omor, în temeiul art. 188 din noul Cod penal. Această schimbare a încadrării i s-a comunicat lui D.G. la 10 septembrie 2014, când procurorul l-a reaudiat.

36. La 23 septembrie 2014, reclamanta şi trei rude apropiate ale domnului Pârvu au fost audiate de procuror. Alţi martori au fost audiaţi în februarie şi martie 2015. Procurorul a inclus o înregistrare şi o transcriere în dosarul de cercetare penală după vizionarea unei „înregistrări video referitoare la D.G.”.

37. La 29 aprilie 2015, procurorul a dispus efectuarea unei reconstituiri în poligonul de tragere.

38. La 3 iulie 2015, Parchetul de pe lângă ÎCCJ a dispus, pentru a treia oară, clasarea cauzei îndreptate împotriva lui D.G., considerând că acesta a acţionat în legitimă autoapărare. Plângerea reclamantei împotriva acestei

rezoluții a fost respinsă prin ordonanța prim procurorului din 12 octombrie 2015.

39. La 26 februarie 2016, Tribunalul Brăila a admis recursul reclamantei împotriva ordonanței respective, a desființat soluția și a dispus trimiterea cauzei la procuror pentru a completa urmărirea penală, considerând că acesta nu a urmat sau a urmat doar parțial și superficial indicațiile date de Curtea de Apel Galați în sentința penală din 5 februarie 2014. În special, tribunalul a reținut următoarele:

„- Nu a fost lămurit complet aspectul privind pregătirea și punerea în executare a operațiunii lucrătorilor de poliție pentru a se putea stabili dacă au fost respectate întocmai normele care reglementează aceste activități.

- Nu au fost depuse procedurile operaționale care reglementează modul de acțiune al unei echipe de polițiști atunci când depistează și imobilizează în trafic un autoturism și modul în care acționează pentru scoaterea din autoturism a persoanei urmărite.

Sub acest aspect nu poate fi primit punctul de vedere exprimat prin ordonanța din 12.10.2015 (pag. 20 pct. 4) potrivit căruia acest document (procedura operațională) are nivel de clasificare secret de serviciu și este destinată exclusiv structurilor de prindere în flagrant, întrucât și documentele clasificate pot fi studiate de către persoanele și cu respectarea dispozițiilor care reglementează în acest domeniu.

- Nu s-a atașat pe parcursul cercetărilor manualul de folosire a unui pistol semiautomat Glock -9 mm, de tipul celui avut în dotare de [D.G.] pentru a se vedea modul de utilizare recomandat.

- Nu s-a clarificat motivul intervenției lui [D.G.] care făcea parte din compartimentul urmărire ținte, care avea misiunea identificării și localizării suspectului în condițiile în care la acțiune participau și luptătorii SI[I]AS¹, care aveau misiunea imobilizării suspectului prin folosirea forței.

- Nu s-a realizat consultarea unui medic neurolog pentru a lămuri dacă o lovitură în zona cotului, în împrejurările cauzei ar putea să declanșeze o contracție reflexă a degetelor mâinii, contracție a cărei intensitate să fie aptă de a acționa trăgaciul pistolului, activitate dispusă prin sentința penală nr. .../2011 și reiterată prin sentința penală nr. .../2014 ale Curții de Apel Galați.

- Nu au fost efectuate demersuri pentru a se identifica și depune la dosar relații de la postul de televiziune O.T.V. respectiv existența unei casete care ar putea contribui la lămurirea unor aspecte ale cauzei, măsură cuprinsă în sentința penală nr. .../2014 a Curții de Apel Galați.

- Nu au fost efectuate confruntările dispuse prin aceeași sentință (pag 60 pct. 5 lit. e).”

40. În încheierea sus-menționată, tribunalul a precizat, de asemenea, că actele de cercetare a căror efectuare a fost solicitată de curtea de apel sunt obligatorii, nu simple recomandări. Potrivit tribunalului, nerespectarea acestor cerințe a făcut ca cercetările să fie incomplete.

---

¹ Acronim pentru Serviciul Independent pentru Intervenții și Acțiuni Speciale, unitate a poliției pentru misiuni speciale.

41. La 15 iulie 2016, Comisia de Avizare și Control de pe lângă Institutul Național de Medicină Legală (organul superior al Institutului Național de Medicină Legală) a confirmat un raport de expertiză medico-legală din 2 octombrie 2009, în care se preciza că „orice lovire bruscă a membrului superior cu degetele în compresiune asupra unui obiect poate conduce la un reflex necondiționat de accentuare a flexiei degetelor, practic nefiind nevoie de o lovitură puternică a mâinii suspectului pentru declanșarea reflexului necondiționat de strângere a mâinii la care a făcut referire suspectul în cadrul depoziției din 12.11.2012”.

42. La 3 august 2016, procurorul a solicitat Ministerului de Interne să comunice procedurile operaționale care se aplicau poliției. La 30 august 2018, i s-a solicitat poliției și manualul de folosire a pistoalelor semiautomate Glock, iar la 19 septembrie 2018 s-a solicitat o traducere a acestui document. Alte documente referitoare la pregătirea operațiunii poliției au fost solicitate pentru prima dată în cadrul actelor de urmărire penală privind împușcarea domnului Pârvu.

43. La 7 iunie 2018, Parchetul de pe lângă ÎCCJ a dispus, pentru a patra oară, clasarea cauzei privind pe lucrătorul de poliție, D.G., considerând că acesta a acționat în legitimă autoapărare pentru a apăra viața celorlalți trei lucrători de poliție participanți la operațiune, și anume H.E.R, S.A. și M.L., a căror viață a fost pusă în pericol de domnul Pârvu prin mișcarea autoturismului înapoi și înainte. Potrivit procurorului, faptul că, datorită competențelor lor, cei trei lucrători de poliție au reușit să evite impactul și să evite vătămări traumatice grave nu puteau să pună la îndoială intenția domnului Pârvu și nu puteau să schimbe natura atacului pe care acesta l-a comis contra lucrătorilor de poliție.

44. Prin aceeași ordonanță din 7 iunie 2018, Parchetul de pe lângă ÎCCJ a dispus clasarea cauzei privind pe domnul Pârvu pentru tentativă la omor calificat comisă asupra unui funcționar ce îndeplinește o funcție ce implică exercițiul autorității de stat întrucât a intervenit decesul persoanei.

45. La 6 martie 2019, Tribunalul Brăila a admis plângerea reclamantei împotriva ordonanței procurorului din 7 iunie 2018, a desființat acest act și a dispus trimiterea cauzei la procuror pentru a completa urmărirea penală, considerând că unele dintre actele de cercetare dispuse de hotărârile judecătorești anterioare lipseau încă și multe aspecte ale cauzei nu fuseseră încă elucidate, inclusiv confruntarea între martori necesară pentru soluționarea contradicțiilor dintre declarațiile lor anterioare, în pofida faptului că această măsură de urmărire penală a fost dispusă de două ori prin sentințele penale anterioare din 5 februarie 2014 și 26 februarie 2016.

46. În 2019 și 2020, procurorul a organizat confruntări între lucrătorii de poliție care au asistat la incident și alți martori care nu lucrau pentru poliție.

47. La 25 iunie 2020, Parchetul de pe lângă ÎCCJ a dispus, pentru a cincea oară, clasarea cauzei penale privind pe D.G., considerând că acesta a acționat în legitimă autoapărare pentru a opri atacul efectuat de domnul Pârvu prin

deplasarea autoturismului înainte și înapoi, care a pus în pericol viața a trei lucrători de poliție, și anume H.E.R., S.A. și M.L., susținând totodată că împușcătura a fost accidentală. Procurorul a concluzionat că faptul că niciunul dintre cei trei lucrători de poliție nu a suferit vătămări grave și că toți au reușit să evite orice impact cu autoturismul nu poate schimba natura atacului comis de domnul Pârvu. Procurorul a concluzionat, de asemenea, că operațiunea poliției s-a bazat pe planul de acțiune pentru identificarea urmăritului internațional X și că planul de acțiune a fost întocmit și aprobat conform legii. Planul a inclus participarea Serviciului Independent de Intervenții și Acțiuni Speciale, care, la 28 septembrie 2009, aprobase echipajul de patru lucrători de poliție. Procurorul a menționat că participarea unității speciale de poliție a fost solicitată telefonic la o dată nespecificată, știindu-se că procedurile interne ale poliției permit înregistrarea acestora chiar și după încheierea misiunii. Procurorul a menționat, de asemenea, că din declarațiile acestora reiese că lucrătorii de poliție din București s-au bazat pe faptul că cei doi lucrători de poliție de la Brăila au precizat că l-au recunoscut pe urmăritul X pe când domnul Pârvu ieșea din clădire pentru a se apropia de Ford Mondeo. Procurorul a mai menționat că unul dintre lucrătorii de poliție din Brăila a declarat că îl cunoștea pe suspectul X și, când s-a uitat prin cameră fără lentila zoom, filmând de la o distanță de 50 sau 60 de metri, a văzut pe cineva de statura suspectului. Celălalt polițist din Brăila a declarat că nu îl cunoștea foarte bine pe fugar. Procurorul a mai menționat că lucrătorii de poliție din unitatea specială au efectuat foc de avertisment în plan vertical și în pneurile autoturismului Ford Mondeo, evitând în același timp să fie loviți de autoturismul condus de domnul Pârvu. Mai mulți martori prezenți în zonă, fără legătură cu poliția, au declarat că nu au auzit avertismentul „Poliția”. Câțiva au auzit doar când lucrătorul de poliție a spus „Stai”. Procurorul a considerat, de asemenea, că acești martori nu erau martori oculari, iar declarațiile lor nu erau fiabile.

48. Reclamanta a depus plângere împotriva acestui act motivând, printre altele, că erau incompatibile concluziile procurorului în ceea ce privește atât autoapărarea legitimă, cât și împușcarea accidentală.

49. La 8 aprilie 2021, Tribunalul Brăila a respins plângerea reclamantei împotriva ordonanței procurorului din 25 iunie 2020, considerând că „cele două elemente din cadrul ordonanței nu sunt incompatibile, fiind reținute în momente diferite și în ipoteze diferite” (legitima apărare și descărcarea accidentală a armei). În special, tribunalul a constatat că, având în vedere utilizarea de către domnul Pârvu a autoturismului pe care îl conducea pentru a-i lovi intenționat pe lucrătorii de poliție care îl înconjurau, în legitimă autoapărare D.G. și-a armat mai întâi pistolul, ca măsură de precauție rezonabilă. În continuare s-a reținut că ulterior acestui moment în care suspectul a intervenit cu pistolul armat și a deschis ușa din spate stânga a autoturismului marca Ford, a intervenit al doilea moment în care a avut loc descărcarea accidentală a pistolului, eveniment nedorit de suspect care utiliza

pistolul doar ca măsură de precauție, de autoapărare, datorat reculului ușii autoturismului marca Ford care a lovit accidental cotul mâinii stângi a suspectului în care acesta ținea pistolul.

CADRUL LEGAL ȘI PRACTICA RELEVANTE

I. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNE RELEVANTE

50. Dispozițiile legale relevante privind utilizarea armelor de foc de către poliție, în versiunea în vigoare la momentul faptelor, sunt expuse în cauzele *Soare și alții împotriva României* (nr. 24329/02, pct. 94, 22 februarie 2011) și *Andreea-Marusia Dumitru împotriva României* (nr. 9637/16, pct. 62-64, 31 martie 2020).

51. Dispozițiile privind organizarea și funcționarea unităților speciale ale poliției sunt expuse în cauza *Ciorcan și alții împotriva României* (nr. 29414/09 și 44841/09, pct. 71-72, 27 ianuarie 2015).

52. Dispozițiile legale aplicabile din Codul penal român, inclusiv cele referitoare la omor și autoapărare, sunt expuse în cauza *Ciorcan și alții* (citată anterior, pct. 73).

II. DOCUMENTE ALE CONSILIULUI EUROPEI ȘI DOCUMENTE INTERNAȚIONALE RELEVANTE

A. Organizația Națiunilor Unite

53. Extrase din părțile relevante ale Principiilor de bază ale Organizației Națiunilor Unite privind utilizarea forței și a armelor de foc de către organele de ordine sunt expuse în cauza *Soare și alții* (citată anterior, pct. 102).

B. Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei

54. Rezoluția CM/ResDH(2021)106 privind executarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului în trei cauze îndreptate împotriva României (*Gheorghe Cobzaru împotriva României și alte 2 cauze*, nr. 6978/08, 14974/09 și 40374/11) adoptată de Comitetul de Miniștri la 9 iunie 2021 în cadrul celei de a 1406-a reuniuni a adjunctilor miniștrilor, în părțile relevante, are următorul cuprins:

„[...] Având în vedere hotărârile definitive transmise de Curte Comitetului în aceste cauze și încălcările art. 2 și 3 din Convenție din cauza utilizării nejustificate a armelor de foc de către poliție în timpul intervențiilor sau a lipsei unei pregătiri corespunzătoare pentru a preveni utilizarea excesivă a forței în cursul unei operațiuni care implică unități speciale de intervenție, precum și lipsa unor anchete și proceduri penale eficiente în aceste incidente;

Reamintind obligația statului pârât, în temeiul art. 46 paragraful (1) din Convenție, de a conforma tuturor hotărârilor definitive în litigiile la care este parte și că această

HOTĂRÂREA PÂRVU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

obligație implică, pe lângă plata oricăror sume acordate de Curte, adoptarea de către autoritățile statului pârât, atunci când este necesar a unor:

- măsuri individuale pentru stoparea încălcărilor constatate și pentru înlăturarea consecințelor acestora, astfel încât să se realizeze, pe cât posibil, restitutio in integrum; și

- măsuri generale de prevenire a unor încălcări similare;

După ce a invitat Guvernul statului pârât să informeze comitetul cu privire la măsurile luate pentru a se conforma obligației menționate anterior;

[...]

Reamintind că problema măsurilor generale necesare pentru a preveni utilizarea nejustificată a forței potențial letale în timpul intervențiilor și operațiunilor de aplicare a legii și pentru a garanta eficacitatea anchetelor și procedurilor penale în astfel de incidente continuă să fie examinată în cadrul grupului de cauze *Soare și alții* și subliniind că soluționarea acestor cauze nu aduce atingere în niciun fel evaluării de către Comitet a măsurilor generale;

DECLARĂ că și-a exercitat atribuțiile în temeiul art. 46 paragraful 2 din Convenție în aceste cauze în ceea ce privește măsurile individuale și

DECIDE să încheie examinarea acestor cauze.”

55. Problema deficiențelor cadrului legal privind utilizarea forței potențial letale în timpul intervențiilor și operațiunilor de aplicare a legii și lipsa unor anchete și proceduri penale efective privind acuzațiile de utilizare nejustificată a forței letale sau potențial letale se află pe ordinea de zi a Comitetului de Miniștri de mai mulți ani. De exemplu, în cadrul celei de a 1406-a reuniuni care a avut loc în perioada 7-9 iunie 2021, adjuncții miniștrilor au adoptat următoarea decizie CM/Del/Dec(2021)1406/H46-24 privind grupul de cauze *Soare și alții împotriva României* (cererea nr. 24329/02):

„Adjuncții

1. au reamintit că aceste cauze se referă în principal la deficiențe ale cadrului legal privind utilizarea forței potențial letale în timpul intervențiilor și operațiunilor de aplicare a legii; desfășurarea nejustificată a unităților speciale de intervenție în operațiuni de rutină; și lipsa unor anchete și proceduri penale efective privind acuzațiile de utilizare nejustificată a forței letale sau potențial letale, inclusiv neabordarea de către acestea a acuzațiilor de motive rasiste la baza tratamentului denunțat de unii dintre reclamânți;

[...]

Cu privire la măsurile generale

4. au luat act de eforturile susținute depuse de autorități pentru a alinia *cadrul legal privind utilizarea forței potențial letale de către poliție* la cerințele art. 2 din Convenție, astfel cum se prevede în aceste hotărâri; au reamintit în continuare concluziile lor potrivit cărora *reglementările adoptate în 2009 privind funcționarea unităților speciale de intervenție* par să fie capabile să garanteze că desfășurarea lor este justificată corespunzător;

HOTĂRÂREA PÂRVU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

5. au solicitat autorităților să se asigure că legea restricționează utilizarea armelor de foc de către organele de aplicare a legii în toate cazurile numai la situațiile în care acest lucru este absolut necesar pentru a preveni un risc la adresa vieții și pentru a lua măsuri corespunzătoare care să garanteze că operațiunile de aplicare a legii, inclusiv cele care implică unități speciale de intervenție, sunt pregătite și puse în executare astfel încât să se evite, pe cât posibil, utilizarea forței potențial letale;

6. au luat act cu satisfacție de măsurile adoptate recent de procurorul general pentru a îmbunătăți *eficacitatea anchetelor penale* în cazurile de utilizare a forței letale sau potențial letale de către organele de aplicare a legii; au îndemnat autoritățile să monitorizeze îndeaproape impactul acestor măsuri și să prezinte, în timp util, o analiză calitativă care să permită Comitetului să evalueze dacă acestea au fost suficiente pentru a garanta nerepetarea încălcărilor procedurale constatate;

7. luând act de faptul că aceste cauze arată, de asemenea, o *insuficiență a controlului judecătoresc al acestor anchete* și regretând absența prelungită a informațiilor în acest sens, au îndemnat autoritățile să informeze Comitetul cu privire la măsurile luate sau preconizate pentru a aborda această problemă;

[...]

9. au solicitat autorităților să prezinte informații cu privire la măsurile individuale în cauzele *Soare și alții, Ciorcan și alții și Andreea-Marusia Dumitru*, precum și cu privire la măsurile generale menționate în paragrafele 5 și 7 până la 15 decembrie 2021 cel târziu.”

56. Măsurile generale luate de autoritățile române pentru a restricționa utilizarea forței potențial letale în cursul operațiunilor de aplicare a legii și pentru a îmbunătăți eficacitatea anchetelor penale, a acțiunilor în justiție și a căilor de atac interne au fost examinate în detaliu în cadrul reuniunii susmenționate, desfășurate în perioada 7-9 iunie 2021 (CM/Notes/1406/H46-24) (note de subsol omise):

„[...]

Stadiul execuției

Examinarea anterioară de către Comitetul de Miniștri a cauzelor aflate atunci sub supravegherea sa a avut loc în septembrie 2017 (a se vedea CM/Notes/1294/H46-21). Autoritățile au prezentat informații noi privind măsurile individuale și generale la 16 aprilie 2021 (DH-DD(2021)403), rezumate mai jos.

[...]

Măsuri generale:

1) Măsuri de restricționare a folosirii forței potențial letale în timpul operațiunilor de aplicare a legii

[...]

În ultimele lor comunicări, autoritățile furnizează informații cu privire la noile măsuri luate pentru a îmbunătăți cadrul legal relevant. Acestea se referă la modificările aduse în 2019 Legii privind organizarea și funcționarea Poliției Române pentru a reglementa mai detaliat toate mijloacele de imobilizare (forța fizică, dispozitivele de imobilizare, dispozitivele neletale și armele, armele letale) la care poate recurge poliția, în ce condiții și în ce mod. Această lege prevede acum că poliția trebuie să recurgă la acestea treptat; să dea avertisment și timp pentru conformare (cu excepția cazului când există pericol

HOTĂRÂREA PÂRVU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

iminent de violență); să se asigure că utilizarea lor nu depășește, în intensitate și durată, nevoile reale pentru a atinge scopul intervenției; și să înceteze utilizarea lor de îndată ce acest lucru s-a realizat. Folosirea dispozitivelor și a armelor neletale este limitată la situațiile în care forța fizică nu este aptă să prevină sau să neutralizeze acțiunile violente care pot pune în pericol viața, integritatea corporală sau sănătatea. Utilizarea forței potențial letale (arme de foc) este autorizată în caz de necesitate în situațiile și condițiile reglementate de Legea privind regimul armelor de foc.

La fel ca modificările din 2016 cu privire la armele de foc, modificările din 2019 prevăd *formarea obligatorie a cadrelor de poliție* în ceea ce privește modul și condițiile de utilizare a tuturor mijloacelor de imobilizare. Se precizează, de asemenea, că această formare trebuie să țină seama de jurisprudența relevantă a instanțelor naționale și a Curții Europene.

Un manual publicat în decembrie 2019 oferă instrucțiuni practice personalului de poliție cu privire la aplicarea principalelor măsuri polițienești. *Ordinele ministrului de interne din 2007 și 2010 reglementează pregătirea operațiunilor de patrulare și a altor operațiuni de poliție* și instituie un grup de «coordonare și trasare a sarcinilor», printre altele, pentru a *evalua astfel de operațiuni* și a identifica eventuale disfuncționalități.

În ceea ce privește aplicarea cadrului legal, autoritățile arată faptul că, în ultimii 4 ani, Inspectoratul General al Poliției Române («IGPR») a înregistrat 666 de incidente în care cadrele de poliție au folosit arme de foc. În 36 de cazuri, suspecții au fost răniți, iar în 8 cazuri suspecții au murit. Polițiștii au fost răniți în 17 cazuri, iar un polițist a murit. Acest lucru, în opinia autorităților, arată că măsurile adoptate au fost eficiente în ceea ce privește restricționarea utilizării forței potențial letale.

[...]

3) Măsuri de îmbunătățire a eficacității cercetării și urmăririi penale, a acțiunilor în justiție și a căilor de atac interne

- Cu privire la cercetările și urmăririle penale: În cadrul examinării anterioare, autoritățile s-au referit la măsurile adoptate de Parchetul General pentru executarea hotărârilor judecătorești referitoare la lipsa unor anchete efective privind acuzațiile de tortură sau rele tratamente în cazul persoanelor plasate sub autoritatea agenților statului (polițiști și jandarmi), a căror supraveghere a fost încheiată de Comitet [a se vedea Rezoluția finală CM/ResDH(2016)150 în grupul *Barbu Anghelescu* (nr. 1)].

Totuși, întrucât aceste măsuri nu au acoperit toate anchetele privind utilizarea forței potențial letale de către poliție, Comitetul a îndemnat autoritățile să extindă aplicarea acestora în consecință.

În cele mai recente observații, autoritățile arată că acest lucru s-a realizat în luna aprilie a acestui an. Procurorul general a emis *noi instrucțiuni conform cărora anchetele privind toate infracțiunile contra vieții și integrității corporale comise prin utilizarea armelor de către agenții statului vor fi de acum înainte efectuate de procurori special desemnați*.

Aceste anchete sunt, de asemenea, supuse unei *monitorizări pe două niveluri*, mai întâi de către procurorii special desemnați în parchetele de pe lângă curțile de apel, iar în al doilea rând de către PG (Parchetul General), al cărui departament specializat poate, dacă este necesar, *să emită orientări generale* pentru a îmbunătăți eficacitatea acestora. Cazurile având ca obiect utilizarea armelor de către funcționari publici trebuie sesizate, de la înregistrare la ancheta penală efectuată de PC și secția criminalistică.

- Cu privire la acțiunile în justiție: În cadrul examinării anterioare, Comitetul a invitat autoritățile să arate dacă au luat sau au avut în vedere măsuri pentru a garanta un control

HOTĂRÂREA PÂRVU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

judecătoresc eficient al anchetelor relevante. Autoritățile nu au furnizat noi informații cu privire la această chestiune.

- Cu privire la căile de atac: Autoritățile consideră că măsurile adoptate pentru a garanta eficacitatea anchetelor vor permite victimelor sau rudelor apropiate să obțină despăgubiri printr-o acțiune civilă introdusă împotriva agentului răspunzător sau a statului în cadrul procedurilor penale sau ulterior acestora.

[...]

Analiza efectuată de secretariat

[...]

1) Probleme legate de utilizarea forței potențial letale și pregătirea și punerea în executare a operațiunilor de aplicare a legii

[...]

- legea nu conține încă de nicio dispoziție care să garanteze că operațiunile de aplicare a legii, inclusiv cele care implică unități speciale de intervenție, sunt pregătite și desfășurate astfel încât să se evite, pe cât posibil, utilizarea forței potențial letale. Această lacună în protecția juridică a dreptului la viață s-a aflat la originea încălcării constatate în cauza *Andreea-Marusia Dumitru*, în care Curtea a constatat lipsa pregătirii, a punerii în executare și a aprecierii posibilelor riscuri pe care le implica operațiunea care a pus în pericol viața reclamantei. În plus, se pare că lipsa unor astfel de dispoziții în legislația primară poate conduce la impunitate pentru funcționarii publici responsabili de planificarea și desfășurarea operațiunilor, în urma deciziei Curții Constituționale din 2016 prin care s-au clarificat condițiile în care se poate angaja răspunderea penală a funcționarilor pentru neglijență în îndeplinirea sarcinilor lor.

Autorităților li s-ar putea solicita rapid să remedieze aceste deficiențe rămase în cadrul legal.

2) Probleme legate de cercetări și urmăriri penale, acțiuni în justiție și căi de atac civile

- Cu privire la cercetările și urmăririle penale: Curtea nu a criticat cadrul legal, ci modul în care s-au efectuat cercetarea și urmărirea penală în cauză. Aceasta a constatat întârzieri semnificative, deficiențe în administrarea probelor și insuficiența controlului public și a protecției intereselor reclamanților în cursul anchetei. În cazul în care ancheta a vizat o operațiune în care erau implicate unități speciale de intervenție, Curtea a considerat-o insuficient de amănunțită, deoarece autoritățile competente nu au abordat problema pregătirii și a controlului, inclusiv aspectul dacă prezența unităților speciale a fost necesară și în conformitate cu legea (*Ciorcan și alții*, pct. 126).

După cum s-a menționat în cadrul examinării sale anterioare, Comitetul a considerat adecvate măsurile adoptate de autorități pentru a remedia deficiențe similare în anchetarea acuzațiilor de încălcări grave ale drepturilor omului în mâinile sau sub controlul organelor de aplicare a legii [grupul *Anghelescu Barbu (nr. 1)*].

Prin urmare, este pozitiv faptul că, drept răspuns la ultima decizie a Comitetului în prezentele cauze, procurorul general s-a asigurat recent că toate cauzele având ca obiect utilizarea forței letale sau potențial letale de către organele de aplicare a legii sunt, de asemenea, atribuite procurorilor cu experiență și că modul de desfășurare a acestor anchete, inclusiv conformitatea acestora cu cerințele relevante ale Convenției, este supus unei monitorizări sporite în cadrul Ministerului Public.

Pentru a permite o evaluare a aspectului dacă aceste măsuri au fost suficiente pentru a garanta eficacitatea unor astfel de anchete, autoritățile ar putea fi invitate îndeaproape

să monitorizeze și să furnizeze, în timp util, o analiză calitativă a impactului acestora. Aspectele legate de răspunderea pentru deficiențele pregătirii și punerii în executare a operațiunilor poliției par să necesite modificări legislative, astfel cum se explică la pct. 1 de mai sus.

- Cu privire la acțiunile în justiție: Astfel cum s-a arătat anterior, în cauza *Grămadă*, Curtea a criticat instanțele naționale pentru că au stabilit că polițistul care l-a împușcat și l-a rănit pe reclamant a depășit în mod justificat limitele autoapărării („exces justificat”), fără să efectueze o anchetă detaliată pentru a stabili circumstanțele în care s-a folosit forța (pct. 74). În plus, aceste cauze ridică, în general, semne de întrebare cu privire la eficacitatea controlului judecătoresc în legătură cu anchetele relevante. Toți reclamantii au contestat în instanță soluția procurorului de clasare fără trimitere în judecată, iar instanțele naționale au decis să mențină aceste soluții, fără a acorda reparații în legătură cu plângerile reclamantilor privind deficiențele anchetelor (astfel cum a constatat ulterior Curtea Europeană). Prin urmare, autoritățile ar trebui să fie îndemnate să arate modul în care au abordat sau intenționează să abordeze această problemă.

- Cu privire la căile de atac de drept civil intern: Având în vedere constatările Curții în cauza *Soare și alții*, eficacitatea acestora pare legată de cea a procedurilor penale și a acțiunilor în instanță [...]

57. În cadrul reuniunii sus-menționate au fost examinate măsuri generale complementare luate de autoritățile române pentru a îmbunătăți eficacitatea anchetelor penale, a acțiunilor în instanță și a căilor de atac interne; în cadrul acesteia, adjuncții miniștrilor au examinat și cauza *Lingurar împotriva României* (cererea nr. 48474/14) (CM/Notes/1406/H46-22):

„În ultimele observații, autoritățile subliniază că procurorul general al României a reinnoit recent instrucțiunile relevante. Prin derogare de la normele comune privind competența, anchetele privind acuzațiile de tortură și rele tratamente practicate de agenții statului continuă să fie efectuate de procurori special desemnați în cadrul parchetelor de pe lângă instanțele superioare (nu de poliția judiciară). În plus, aceștia sunt supuși unui control pe două niveluri, mai întâi de către procurorii special desemnați în cadrul parchetelor de pe lângă curțile de apel și apoi de către PG, al cărui departament specializat poate, dacă este necesar, să emită orientări generale pentru a le îmbunătăți eficacitatea.”

C. Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și a Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT)

58. Extrasele relevante din Raportul CPT cu privire la România (CPT/Inf (2022) 06) au următorul conținut:

„26. Un pas important ar fi acela de a întări independența, precum și rigurozitatea și promptitudinea investigațiilor prin asigurarea procurorilor că au recurs la proprii investigatori și nu este nevoie să se bazeze pe alți polițiști pentru anumite sarcini. Acest fapt le-ar permite procurorilor să lucreze în mod independent și să reacționeze mai prompt în investigarea actelor de presupuse rele tratamente aplicate de oamenii legii, contrar bazării pe sprijin, în regim *ad-hoc*, din partea ofițerilor din Biroul Control Intern al Poliției.

Procurorii responsabili cu investigarea unor astfel de fapte ar trebui să dispună de resursele necesare pentru a efectua investigații care respectă criteriile de eficacitate.

27. CPT recomandă autorităților române să ia măsuri pentru a asigura procurorilor responsabili cu investigarea presupuselor rele tratamente aplicate de oamenii legii, proprii investigatori ca mijloc de întărire a independenței, precum și a promptitudinii și rigurozității investigațiilor.”

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 2 DIN CONVENȚIE

59. Reclamanta s-a plâns că domnul Pârvu că a fost omorât în condiții care au constituit o încălcare a art. 2 din Convenție. A susținut că lucrătorii de poliție au folosit pistoale de la distanță foarte mică împotriva unor persoane neînarmate care s-au panicat crezându-se atacate de o grupare infracțională. A susținut că polițiștii au folosit forța letală în circumstanțe în care aceasta nu era absolut necesară și că au folosit o astfel de forță în mod excesiv. S-a plâns, de asemenea, că operațiunea poliției nu a fost pregătită în mod corespunzător și a fost prost pusă în executare.

60. Reclamanta s-a plâns, de asemenea, că autoritățile nu au efectuat o anchetă efectivă cu privire la decesul domnului Pârvu, ca urmare a duratei excesive a anchetei, mai mare de 11 ani, cu patru hotărâri judecătorești care au trimis cauza înapoi la parchet și diverse deficiențe ale anchetei identificate în hotărârile judecătorești interne fără consecințe semnificative pentru reclamantă.

61. Art. 2 din Convenție prevede:

„1. Dreptul la viață al oricărei persoane este protejat prin lege. Moartea nu poate fi cauzată cuiva în mod intenționat, decât în executarea unei sentințe capitale pronunțate de un tribunal în cazul în care infracțiunea este sancționată cu această pedeapsă prin lege.

2. Moartea nu este considerată ca fiind cauzată prin încălcarea acestui articol în cazurile în care aceasta ar rezulta dintr-o recurgere absolut necesară la forță:

- a) pentru a asigura apărarea oricărei persoane împotriva violenței ilegale;
- b) pentru a efectua o arestare legală sau a împiedica evadarea unei persoane legal deținute;
- c) pentru a reprima, conform legii, tulburări violente sau o insurecție.”

A. Cu privire la admisibilitate

62. Guvernul a ridicat o excepție preliminară, potrivit căreia cererea a fost depusă ulterior expirării termenului de 6 luni, deoarece reclamanta ar fi trebuit să dea dovadă de mai multă diligență pentru depunerea cererii sale la Curte imediat după 26 februarie 2016, adică data încheierii pronunțate de Tribunalul Brăila care a dispus redeschiderea urmăririi penale privind decesul domnului Pârvu, care era deja la mai mult de 6 ani de la data decesului și a începerii

urmării penale. În opinia Guvernului, reclamanta a așteptat prea mult pentru a introduce cererea la 7 martie 2018.

63. Reclamanta a respins aceste argumente și a arătat că ancheta era încă în desfășurare atunci când a depus cerere la Curte și că a exercitat căile de atac existente în fața instanțelor naționale.

64. Curtea reiterează principiile generale privind termenul de 6 luni prevăzut de art. 35 § 1 din Convenție, expuse în cauza *Mocanu și alții împotriva României* [(MC), nr. 10865/09 și alte 2, pct. 258-269, CEDO 2014 (extrase)]. În special, în cauzele privind anchetarea unor rele tratamente, ca și în cazul unei anchete privind moartea suspectă a unei rude, este de așteptat ca reclamantii să ia măsuri pentru a urmări progresul anchetei sau lipsa acestuia și să depună cererile cu promptitudine corespunzătoare, odată ce află sau ar fi trebuit să afle despre lipsa unei anchete penale efective (*ibidem*, pct. 263, cu trimiteri suplimentare). Atât timp cât există un contact semnificativ între rude și autorități în ceea ce privește plângerile și cererile de informații ori semne sau posibilități realiste de progres în ceea ce privește măsurile de anchetă, în general, nu vor apărea considerente de întârziere nejustificată din partea reclamantilor (*ibidem*, pct. 269).

65. Curtea constată că reclamanta a depus cererea la instanța europeană la 7 martie 2018, după mai mult de 8 ani de la data de 6 noiembrie 2009, respectiv data la care a introdus cererea sa civilă la organele de urmărire penală (*supra*, pct. 19), care a declanșat din oficiu ancheta privind uciderea domnului Pârvu. Ancheta era încă în curs de desfășurare la momentul respectiv, în martie 2018, fiind luate măsuri de urmărire penală. În decursul acestor ani a existat un contact semnificativ între reclamantă și autorități cu privire la plângerea acesteia în legătură cu progresul anchetei. În plus, existau indicii concrete că ancheta progresa, în special hotărârile judecătorești succesive prin care se solicitau noi acte concrete de urmărire penală, care au fost cel puțin parțial îndeplinite de organele de urmărire penală (*supra*, pct. 36-37 și 42). Din aceste motive, care au rămas valabile cel puțin până la data la care reclamanta a depus cererea la Curte, nu i se poate imputa acesteia că a așteptat prea mult timp.

66. În plus, hotărârea internă definitivă în cauza reclamantei a fost încheierea din 8 aprilie 2021 pronunțată de Tribunalul Brăila (*supra*, pct. 49).

67. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că cererea nu a fost depusă tardiv. Excepția preliminară ridicată de Guvern trebuie așadar respinsă.

68. Curtea constată că cererea nu este nici vădit nefondată, nici inadmisibilă pentru alte motive enumerate de art. 35 din Convenție. Prin urmare, trebuie să fie declarată admisibilă.

B. Cu privire la fond

1. Pretinsa neprotejare a dreptului la viață de către autorități

(a) Argumentele părților

69. Reclamanta a susținut că polițiștii au săvârșit o eroare gravă în încercarea de a-l aresta pe soțul său în timpul operațiunii poliției soldate cu uciderea acestuia prin împușcare, confundându-l cu altcineva, și anume urmăritul internațional pe care îl căutau de mai multe luni. A susținut, de asemenea, că a fost inutilă și excesivă utilizarea forței letale împotriva soțului ei în timpul unei operațiuni haotice a poliției la care au participat 11 lucrători de poliție care nu purtau niciun însemn clar și distinctiv și a subliniat că, la data la care a avut loc uciderea soțului său, nu existau proceduri interne care să reglementeze acest tip de intervenție a poliției. În opinia reclamantei, domnul Pârvu nu a reprezentat în niciun moment o amenințare la adresa vieții cuiva deoarece autoturismul său a fost prins între două mașini de poliție, a fost înconjurat de un număr mare de lucrători de poliție și a fost împușcat în cap din spate, deși nu a atacat pe nimeni în niciun moment.

70. Guvernul a susținut că autoritățile naționale au respectat toate cerințele art. 2 din Convenție atunci când au organizat intervenția poliției care s-a soldat cu rănirea prin împușcare a soțului reclamantei, care în cele din urmă i-a cauzat moartea în ziua următoare. În special, utilizarea armelor în timpul operațiunii poliției desfășurate pentru a aresta un urmărit internațional s-a efectuat în conformitate cu procedurile interne ale poliției. Guvernul a susținut, în acest sens, că, spre deosebire de cauza *Gheorghe Cobzaru împotriva României* (nr. 6978/08, 25 iunie 2013), au fost respectate obligațiile pozitive de a institui un cadru legal pentru utilizarea forței de către poliție. În timpul operațiunii sale, poliția a intervenit cu o armă, având în vedere reacția domnului Pârvu, care a refuzat să se supună somațiilor lucrătorilor de poliție îmbrăcați în civil de a opri autoturismul și a încercat să scape punând în pericol viața și integritatea fizică a acestora. Totuși, împușcătura în sine a fost accidentală.

(b) Motivarea Curții

71. Curtea reiterează principiile generale privind dreptul la viață, în special în contextul operațiunilor poliției, descrise în cauza *Ciorcan și alții împotriva României* (nr. 29414/09 și 44841/09, pct. 104-107, 27 ianuarie 2015) și, mai recent, în cauza *Andreea-Marusia Dumitru împotriva României* (nr. 9637/16, pct. 85-88, 31 martie 2020).

72. Textul art. 2, citit în ansamblu, demonstrează că se referă nu doar la omorul săvârșit cu intenție, ci și la situațiile în care se permite „utilizarea forței”, ceea ce poate avea, ca rezultat neintenționat, privarea de viață. Utilizarea deliberată sau intenționată a forței letale este însă singurul factor care trebuie luat în considerare la evaluarea necesității acesteia. O utilizare a

forței nu trebuie să fie decât „absolut necesară” pentru realizarea unuia sau a mai multora dintre scopurile prevăzute de lit. a)-c) de la al doilea paragraf al art. 2. Această sintagmă arată că trebuie aplicat un set de condiții de necesitate mai stricte și mai convingătoare decât cele aplicabile în mod normal atunci când se stabilește dacă acțiunea statului este „necesară într-o societate democratică” în temeiul paragrafului 2 al art. 8-11 din Convenție. În special, forța utilizată trebuie să fie strict proporțională cu realizarea scopurilor permise (a se vedea *Wasilewska și Kałucka împotriva Poloniei*, nr. 28975/04 și 33406/04, pct. 42, 23 februarie 2010, și *McCann și alții împotriva Regatului Unit*, 27 septembrie 1995, pct. 148-149, seria A nr. 324).

În acest sens, Curtea reiterează faptul că recurgerea la forță de către agenții statului pentru îndeplinirea unuia dintre scopurile definite în paragraful 2 al art. 2 din Convenție poate fi justificată în temeiul acestei dispoziții atunci când se bazează pe o convingere sinceră care este percepută, din motive întemeiate, ca fiind valabilă în momentul respectiv, dar care ulterior se dovedește a fi eronată [a se vedea *Armani Da Silva împotriva Regatului Unit (MC)*, nr. 5878/08, pct. 247-248, 30 martie 2016]. A considera altfel ar însemna a impune o povară nerealistă statului și organelor sale de aplicare a legii în îndeplinirea îndatoririlor lor, poate în detrimentul vieții lor și a altora [a se vedea *Makaratzis împotriva Greciei (MC)*, nr. 50385/99, pct. 66, CEDO 2004-XI, și *McCann și alții*, citată anterior, pct. 200].

Curtea amintește, de asemenea, că, în ceea ce privește recurgerea la forță potențial letală de către agenții statului, este de datoria statului să furnizeze o explicație plauzibilă a evenimentelor care s-au soldat cu moartea unei persoane, respectiv să demonstreze că recurgerea la forță potențial letală trebuie considerată „absolut necesară” și justificată în temeiul paragrafului 2 al art. 2 din Convenție (*Andreea-Marusia Dumitru*, citată anterior, pct. 105-112; și *Soare și alții împotriva României*, nr. 24329/02, pct. 140, 22 februarie 2011). Curtea, administrând probele, adoptă standardul probei „dincolo de orice îndoială rezonabilă” (a se vedea *Irlanda împotriva Regatului Unit*, 18 ianuarie 1978, pct. 161, seria A nr. 25).

73. În conformitate cu sus-menționatul principiu al proporționalității stricte, inerent art. 2, cadrul legal național care reglementează operațiunile de arestare trebuie să supună recurgerea la arme de foc condiției evaluării atente a circumstanțelor conexe și, în special, evaluării naturii infracțiunii săvârșite de persoana urmărită și a amenințării pe care aceasta a reprezentat-o. După cum arată însuși textul art. 2, recurgere la forță letală de către lucrătorii de poliție poate fi justificată în anumite circumstanțe. Însă art. 2 nu le acordă libertate de acțiune. Acțiunile nereglementate și arbitrare ale agenților statului sunt incompatibile cu respectarea efectivă a drepturilor omului. Ceea ce înseamnă că, pe lângă faptul că sunt autorizate în temeiul legislației naționale, operațiunile poliției trebuie să fie suficient reglementate de aceasta, în cadrul unui sistem de garanții corespunzătoare și eficiente împotriva arbitrariului și

a abuzului de forță (a se vedea *Makaratzis*, citată anterior, pct. 58; *Andreou împotriva Turciei*, nr. 45653/99, pct. 50, 27 octombrie 2009).

74. În plus, legislația națională privind operațiunile poliției trebuie să asigure un sistem de garanții corespunzătoare și eficiente împotriva arbitrariului și a abuzului de forță și chiar împotriva accidentelor care pot fi evitate (a se vedea *Makaratzis*, citată anterior, pct. 58). În special, agenții responsabili de aplicarea legii trebuie să fie instruiți pentru a evalua dacă există sau nu o necesitate absolută de a utiliza arme de foc, nu numai pe baza textului reglementărilor relevante, ci și ținând seama în mod corespunzător de preeminența respectării vieții oamenilor ca valoare fundamentală (a se vedea *Wasilewska și Kalucka*, citată anterior, pct. 47).

75. Pentru a stabili dacă forța folosită este compatibilă cu art. 2, poate fi așadar relevant aspectul dacă o operațiune de aplicare a legii a fost planificată și pusă în executare pentru a reduce la nivelul minim posibil recurgerea la forță letală sau pierderea accidentală de vieți omenești [a se vedea *Bubbins împotriva Regatului Unit*, nr. 50196/99, pct. 136, CEDO 2005-II (extrase)].

76. În acest context, Curtea trebuie să examineze în prezenta cauză nu doar aspectul dacă recurgerea la forță letală împotriva domnului Pârvu era legitimă, ci și dacă operațiunea a fost reglementată, pregătită și organizată astfel încât să reducă la nivelul minim posibil orice risc pentru viața sa (a se vedea *Makaratzis*, citată anterior, pct. 60; *Andreea-Marusia Dumitru*, citată anterior, pct. 87, 95; *Ciorcan și alții*, citată anterior, pct. 107-108).

77. Examinând situația de fapt din prezenta cauză, Curtea admite că lucrătorii de poliție au intervenit pentru a aresta un urmărit internațional pentru care exista un mandat european de arestare și care era considerat periculos din cauza infracțiunilor de care era acuzat, respectiv omor și tâlhărie (*supra*, pct. 28).

78. În ceea ce privește faptul că domnul Pârvu, considerat a fi respectivul urmărit internațional periculos, a încercat să scape cu autoturismul său, Curtea constată că lucrătorii de poliție nu purtau uniforme și că ancheta nu a lămurit în totalitate dacă polițiștii au dat un avertisment verbal clar că erau polițiști înainte de a deschide focul asupra autoturismului (pct. 6 și 47 *in fine*). S-a susținut că acțiunile domnului Pârvu au creat un pericol pentru lucrătorii de poliție de a fi loviți de autoturismul acestuia. În conformitate cu hotărârea judecătorească internă definitivă, lucrătorii de poliție au deschis focul cu scopul de a-l împiedica pe suspect să scape, acesta, potrivit autorităților, atentând la viața sau sănătatea a trei lucrători de poliție (a se vedea *Makaratzis*, citată anterior, pct. 66).

79. Având în vedere duala explicație oferită de instanța națională în hotărârea sa definitivă (*supra*, pct. 49) și de Guvern (*supra*, pct. 70), care combină argumentul autoapărării legitime, care era valabil în primele momente ale operațiunii poliției, și împușcătura accidentală ulterioară, Curtea trebuie așadar să examineze mai întâi dacă acele considerații care i-au

determinat pe lucrătorii de poliție să deschidă focul erau compatibile cu art. 2 din Convenție și dacă nivelul forței folosite era absolut necesar.

80. Curtea face trimitere la constatările sale potrivit cărora ancheta internă privind evenimentele soldate cu moartea domnului Pârvu nu a fost efectivă (*infra*, pct. 98). Aceasta a durat din septembrie 2009 până în aprilie 2021 (*infra*, pct. 96), cu numeroase hotărâri judecătorești de trimitere cauzei înapoi la procuror din cauza diverselor omisiuni ale anchetei și a lăsat neclarificate o serie de aspecte referitoare la elemente de fapt esențiale ale cauzei. Prin urmare, Curtea are îndoieli cu privire la aspectul dacă recurgerea la forță potențial letală ar putea fi considerată absolut necesară și justificată în temeiul paragrafului 2 al art. 2 din Convenție și dacă D.G., lucrătorul de poliție care coordona operațiunea (*supra*, pct. 28), ar putea fi considerat ca fiind sincer convins că alți lucrători de poliție erau expuși unui pericol clar și imediat (a se face comparația și deosebirea cu *Wasilewska și Kalucka*, citată anterior, pct. 52), având în vedere în special faptul că aceștia păreau să dețină arme pentru a se apăra (*supra*, pct. 47). În acest sens, Curtea constată că cinci focuri de armă fuseseră trase înainte de focul de armă fatal executat de D.G., trei dintre acestea lovind pneurile autoturismului (*supra*, pct. 29).

81. În prezenta cauză, autoritățile naționale au stabilit faptul că focul de armă mortal a fost tras asupra domnului Pârvu după ce s-a oprit vehiculul său, iar lucrătorii de poliție despre care s-a crezut că ar fi în pericol de a fi loviți de autoturism au reușit să evite impactul (*supra*, pct. 43 și 47). În consecință, Curtea are îndoieli serioase cu privire la faptul că, în acel moment, a existat un pericol direct pentru lucrătorii de poliție. Chiar instanța națională, în hotărârea sa definitivă, a susținut că acțiunea de împușcare a domnului Pârvu în cap a fost în cele din urmă accidentală, deși armarea pistolului, ca măsură de precauție, a fost făcută în legitimă autoapărare. În această privință, în hotărârea internă definitivă s-a reținut în mod clar că „ulterior acestui moment în care suspectul a intervenit cu pistolul armat și a deschis ușa din spate stânga a autoturismului marca Ford, a intervenit al doilea moment în care a avut loc descărcarea accidentală a pistolului, eveniment nedorit de suspect care utiliza pistolul doar ca măsură de precauție, de autoapărare, datorat reculului ușii autoturismului marca Ford care a lovit accidental cotul mâinii stângi a suspectului în care acesta ținea pistolul” (*supra*, pct. 49). De asemenea, Curtea are îndoieli serioase cu privire la constatările autorităților naționale cu privire la natura accidentală a împușcării. Avizul emis la 15 iulie 2016, adică la 7 ani de la începerea anchetei privind tragicul eveniment soldat cu moartea domnului Pârvu, de către Comisia de Avizare și Control de pe lângă Institutul Național de Medicină Legală pare să susțină această concluzie (*supra*, pct. 41). Totuși, Curtea constată că organele de anchetă nu au solicitat consultarea unui medic neurolog pentru a lămuri dacă o lovitură în zona cotului, în împrejurările mai sus arătate, ar fi putut să ducă la împușcarea mortală – deși acest act de cercetare a fost dispus de Curtea de Apel Galați în sentințele

penale din 21 decembrie 2011 și 5 februarie 2014 și de Tribunalul Brăila în încheierea din 26 februarie 2016 (*supra*, pct. 39).

82. În acest context, Curtea amintește că, atunci când se confruntă cu versiuni divergente ale faptelor referitoare la caracterul real al apărării legitime sau al unei împușcări accidentale, ori a celor două combinate, în general, nu este obligată de constatările instanțelor naționale și poate să efectueze propria apreciere a faptelor, pe baza probelor prezentate în fața sa [*mutatis mutandis*, *Iambor împotriva României (nr. 1)*, nr. 64536/01, pct. 166, 24 iunie 2008; *Gheorghe Cobzaru*, citată anterior, pct. 54]. Pe baza probelor care i-au fost prezentate și, în special, a deficiențelor anchetei interne, în special în etapele inițiale (*infra*, pct. 93-94 și 98), Curtea nu este convinsă nici de argumentele prezentate de Guvern cu privire la „convingerea sinceră” a lui D.G. că armarea pistolului era absolut necesară pentru autoapărare în situația specifică, nici de explicația privind natura accidentală în cele din urmă a împușcării.

83. În fine, în ceea ce privește desfășurarea operațiunii în sine, Curtea este, de asemenea, uimită de faptul, constatat de Tribunalul Brăila în încheierea din 26 februarie 2016 (*supra*, pct. 39), că, deși au participat polițiști special instruiți a căror misiune era imobilizarea suspectului, ofițerul de poliție D.G., autorul împușcării mortale, care nu făcea parte din echipajul de poliție specializat, a intervenit aparent în afara limitelor proprii misiunii, care era limitată la identificarea suspectului. În acest sens, Curtea consideră că acest aspect important nu a fost abordat corespunzător de anchetă (*infra*, pct. 97).

84. În plus, în opinia Curții, apar probleme serioase în ceea ce privește pregătirea și punerea în executare a operațiunii. În primul rând, se impune constatarea că domnul Pârvu a fost rănit mortal nu în cursul unei operațiuni nepregătite care a evoluat de așa natură încât poliția a trebuit să riposteze (a se face comparația și deosebirea cu *Makaratzis*, citată anterior, pct. 69), ci al unei operațiuni pregătite în care au fost desfășurate forțe de poliție semnificative, deși acestea au acționat pe baza unor informații nefiabile potrivit cărora persoana care conducea acel Ford Mondeo era urmăritul pe care aveau misiunea să îl aresteze, nu domnul Pârvu. Curtea este uimită de deficiențele anchetei efectuate de autoritățile naționale cu privire la problema erorii de identificare săvârșite de poliție asupra persoanei domnului Pârvu (*infra*, pct. 97), care nu era persoana căutată de poliție, o eroare semnificativă care a devenit evidentă pentru poliție abia imediat după împușcarea mortală. În special, Curtea constată că rezoluția procurorului din 25 iunie 2020 a explicat doar superficial modul în care această eroare a fost posibilă, deoarece lucrătorii de poliție din București s-au bazat pe colegii lor din Brăila, care păreau fie să nu îl cunoască foarte bine pe suspect, fie să fi fost duși în eroare de tehnologia inadecvată avută la dispoziție, printre care o cameră video fără capacitatea tehnică de a mări imaginea relevantă (*supra*, pct. 47). În opinia Curții, această eroare de identificare este un factor important care implică responsabilitatea autorităților în ceea ce privește decesul domnului Pârvu. În

plus, Curtea nu găsește nimic în argumentele prezentate de Guvern sau în dosar care să arate ce fel de măsuri de atenuare au fost luate în considerare în pregătirea operațiunii poliției în cauză pentru a aplica principiul proporționalității și pentru a evita riscul uciderii din greșeală a unei persoane nevinovate în încercarea de a aresta un urmărit periculos și potențial înarmat.

85. Curtea constată, de asemenea, că procedurile penale ulterioare au pus la îndoială aspectul dacă lucrătorii de poliție care au participat la evenimentele în cauză au fost identificați în mod clar ca fiind din poliție. În plus, la pregătirea unei operațiuni care avea ca scop arestarea unui suspect potențial periculos și care implica un număr mare de agenți, poliția nu a reușit să asigure prezența unei ambulanțe (a se vedea *Wasilewska și Kalucka*, citată anterior, pct. 55). În consecință, victima a trebuit să aștepte aproximativ 15 minute pentru sosirea uneia (*supra*, pct. 10).

86. În fine, Curtea observă că Guvernul nu a explicat dacă s-a instituit un cadru legal și administrativ corespunzător pentru protejarea cetățenilor împotriva arbitrariului și a folosirii abuzive a forței (a se vedea *Wasilewska și Kalucka*, citată anterior, pct. 56).

87. Având în vedere aceste circumstanțe, Curtea consideră că modul în care a răspuns poliția nu poate fi considerat „nu mai mult decât absolut necesar” pentru a atinge scopul de a împiedica fuga domnului Pârvu și de a-l aresta sau de a evita amenințarea percepută ca venind din partea acestuia. În special, operațiunea nu a fost pregătită pentru a reduce la minim orice recurgere la forță letală.

88. Considerentele de mai sus îi sunt suficiente Curții pentru a-i permite să concluzioneze că a fost încălcat art. 2 din Convenție sub aspect material.

2. Cu privire la ancheta privind decesul domnului Pârvu

89. Reclamanta a susținut că ancheta a durat foarte mult timp și nu a fost efectivă, în pofida hotărârilor instanțelor naționale care au dispus de patru ori ca Parchetul de pe lângă ÎCCJ să efectueze acte suplimentare de cercetare și să elucideze toate aspectele cauzei.

90. Guvernul a susținut că ancheta a fost în conformitate cu cerințele art. 2 din Convenție.

91. Curtea reiterează principiile generale privind eficacitatea anchetelor, descrise în cauzele *Armani Da Silva împotriva Regatului Unit* [(MC), nr. 5878/08, pct. 229-238, 30 martie 2016], *Ciorcan și alții* (citată anterior, pct. 118-120) și, mai recent, *Andreea-Marusia Dumitru* (citată anterior, pct. 124-126). Autoritățile naționale competente trebuie să efectueze un control deosebit de riguros în ancheta declanșată ca urmare a unui deces suspect provocat de un agent al statului (a se vedea *Armani Da Silva*, citată anterior, pct. 234). Deosebit de relevante în prezenta cauză sunt cerințele ca o anchetă să fie promptă și să fie efectuată cu o promptitudine rezonabilă (*ibidem*, pct. 237) și ca aceasta să fie adecvată, în sensul de a conduce la stabilirea faptelor, la stabilirea chestiunii dacă forța folosită a fost sau nu justificată în

circumstanțele respective și la identificarea și – după caz – pedepsirea celor vinovați (*ibidem*, pct. 233). Concluziile anchetei trebuie să se bazeze pe o analiză amănunțită, obiectivă și imparțială a tuturor elementelor relevante. Nerespectarea unei linii de anchetă evidente subminează într-o măsură decisivă capacitatea investigației de a stabili circumstanțele cauzei și identitatea celor vinovați (*ibidem*, pct. 234).

92. Curtea constată că, pentru a evalua eficacitatea anchetei privinduciderea domnului Pârvu, trebuie să examineze ancheta privind incidentul din 26 septembrie 2009 în ansamblu.

93. În primul rând, Curtea este uimită de faptul că, în urma incidentului, s-a dispus imediat începerea urmăririi penale a victimei pentru săvârșirea infracțiunii de ultraj, deși rezoluția procurorului conținea foarte puține detalii privind faptele (*supra*, pct. 13-14). Deși totodată s-a dispus începerea urmăririi penale în legătură cu decesul soțului reclamantei la scurt timp după incident, și anume la 28 septembrie 2009, abia la 11 iunie 2010, la aproape 9 luni de la împușcarea domnului Pârvu în timpul unei operațiuni pregătite de poliție, un procuror de la Parchetul de pe lângă ÎCCJ a dispus începerea urmăririi penale față de lucrătorul de poliție D.G., cel care îl împușcase mortal pe domnul Pârvu în cap (*supra*, pct. 22). Guvernul nu a prezentat nicio explicație pentru această diferență de tratament din partea procurorului însărcinat cu anchetarea incidentului din 26 septembrie 2009.

94. Curtea constată, de asemenea, că au fost efectuate o autopsie și analize de laborator și au fost solicitate rapoarte medicale. Totuși, raportul de autopsie întocmit de un expert al statului a inclus o secțiune preliminară intitulată „Istoricul cazului”, care a adoptat încă de la început versiunea împușcării accidentale de către polițistul care l-a împușcat pe domnul Pârvu (*supra*, pct. 17). Pe de altă parte, Curtea constată că abia în august 2015, după 6 ani de la incident și mai multe rezoluții ale procurorilor și hotărâri judecătorești pronunțate ulterior în cauză, ipoteza unei împușcături accidentale a fost înlocuită mai întâi cu cea a autoapărării lucrătorilor de poliție (*supra*, pct. 38), care a devenit în cele din urmă un argument combinat cu acțiunea în autoapărare care s-a soldat cu o împușcare accidentală (*supra*, pct. 49).

95. Curtea observă, astfel cum s-a constatat și la pct. 80-81 și 83-84 *supra*, că au existat omisiuni frapante în desfășurarea anchetei, care au fost toate identificate de instanțele naționale relevante, în special de Curtea de Apel Galați și Tribunalul Brăila (*supra*, pct. 29, 34, 39 și 45).

96. În plus, urmărirea penală în cazul rănirii prin împușcare mortală a domnului Pârvu a durat mai mult de 11 ani, cauza fiind trimisă la procuror de patru ori din cauza omisiunilor semnificative din cadrul anchetei.

97. În fine, Curtea nu poate trece cu vederea faptul că organele de urmărire penală au abordat doar superficial problema pregătirii și punerii în executare a operațiunii. În special, acestea nu au oferit o explicație rezonabilă pentru motivul pentru care, în contextul prezenței forțelor special pregătite la locul

incidentului, în punerea în executare a unei misiuni de imobilizare a unor persoane potențial periculoase, intervenția lui D.G. a fost necesară și în conformitate cu legea sau dacă s-au pregătit în prealabil măsuri speciale pentru a asigura identificarea corespunzătoare a suspectului care urma să fie arestat sau pentru a face față situației specifice a unei posibile incertitudini sau erori în identificarea acestuia. În plus, Curtea constată că, la peste 6 ani de la tragicul incident, la 26 februarie 2016, Tribunalul Brăila a stabilit că procedurile operaționale ale poliției erau cuprinse într-un document secret, la care procurorul nu i s-a acordat acces (*supra*, pct. 39).

98. În consecință, având în vedere procedura în ansamblu și în special lipsa unei promptitudini rezonabile a anchetei (*supra*, pct. 96) și lipsa de rigurozitate a acesteia (*supra*, pct. 97), nu se poate afirma că autoritățile naționale au îndeplinit în mod corespunzător obligația procedurală prevăzută de art. 2 din Convenție de a efectua o anchetă efectivă cu privire la împrășcarea domnului Pârvu.

Considerentele de mai sus îi sunt suficiente Curții pentru a-i permite să concluzioneze că a fost încălcat art. 2 din Convenție sub aspect procedural.

II. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

99. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

100. Reclamanta a solicitat 100.000 euro (EUR) cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral.

101. Guvernul a considerat că suma solicitată de reclamantă este excesivă.

102. Curtea constată că încălcările grave constatate în prezenta cauză cu siguranță i-au cauzat reclamantei o suferință și o frustrare care nu pot fi compensate printr-o simplă constatare a unei încălcări. Prin urmare, având în vedere jurisprudența anterioară și pronunțându-se în echitate, Curtea îi acordă reclamantei 65.000 EUR cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit.

B. Cheltuieli de judecată

103. Reclamanta a solicitat, de asemenea, 8.630 EUR pentru cheltuielile de judecată efectuate în fața Curții. Aceasta a prezentat o listă detaliată a cheltuielilor de asistență juridică pe baza contractului pe care l-a încheiat cu avocatul său.

104. Guvernul nu se opune acordării de către Curte a unei sume rezonabile pentru cheltuielile de judecată efectuate în fața Curții, dar subliniază că, în două cauze similare îndreptate împotriva României, Curtea a acordat sume mai mici, cuprinse între 3.600 și 5.130 EUR.

105. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea cheltuielilor de judecată numai în măsura în care se stabilește caracterul lor real și necesar, precum și caracterul rezonabil al cuantumului acestora. În prezenta cauză, ținând seama de documentele aflate în posesia sa și de criteriile menționate mai sus, Curtea consideră rezonabil să acorde suma de 8.630 EUR pentru cheltuielile din procedura în fața Curții, plus orice sumă ce poate fi datorată de reclamantă cu titlu de impozit, sume care se vor plăti separat în contul bancar indicat de reprezentanta reclamantei.

III. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 46 DIN CONVENȚIE

106. Art. 46 din Convenție prevede:

„1. Înaltele părți contractante se angajează să se conformeze hotărârilor definitive ale Curții în litigiile în care ele sunt părți.

2. Hotărârea definitivă a Curții este transmisă Comitetului Miniștrilor, care supraveghează executarea ei.

[...]”

107. Curtea ia notă de Rezoluția CM/ResDH(2021)106 privind executarea hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului în trei cauze îndreptate împotriva României (*Gheorghe Cobzaru împotriva României și alte 2 cauze*, nr. 6978/08, 14974/09 și 40374/11), adoptată de Comitetul de Miniștri la 9 iunie 2021 în cadrul celei de-a 1406-a reuniuni a adjuncților miniștrilor, cu privire la măsurile generale necesare pentru prevenirea recurgerii nejustificate la forță potențial letală în cadrul intervențiilor și operațiunilor de aplicare a legii și pentru garantarea unor anchete și proceduri penale efective în astfel de incidente, care „continuă să fie examinate în cadrul grupului de cauze *Soare și alții*”; Comitetul a subliniat că soluționarea acestor cauze nu înseamnă nicidecum o antepunțare în cadrul evaluării măsurilor generale de către Comitet” (*supra*, pct. 54).

108. Curtea constată că, în prezenta cauză, constatarea unei încălcări a dreptului la o anchetă efectivă prevăzut de art. 2 din Convenție este similară cu cea constatată în cauzele sus-menționate (*supra*, pct. 107).

109. În acest sens, Curtea reiterează faptul că, în temeiul art. 46, Înaltele Părți Contractante s-au angajat să respecte hotărârile definitive ale Curții în orice cauză la care sunt părți, executarea fiind supravegheată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei. Înseamnă că, atunci când Curtea constată o încălcare, statul pârât are obligația legală nu doar de a plăti celor în cauză sumele acordate cu titlu de reparație echitabilă în temeiul art. 41, ci și de a lua măsurile generale și/sau, după caz, măsurile individuale care trebuie adoptate

în ordinea lor juridică internă pentru a pune capăt încălcării constatate de Curte și pentru a repara pe cât posibil efectele. Sub rezerva monitorizării de către Comitetul de Miniștri, statul pârât rămâne liber să aleagă mijloacele prin care își va îndeplini obligația legală în temeiul art. 46 din Convenție [a se vedea *Scozzari și Giunta împotriva Italiei* (MC), nr. 39221/98 și 41963/98, pct. 249, CEDO 2000-VIII], în concordanță cu principiul subsidiarității, astfel încât Curtea să nu fie obligată să repete constatarea unei încălcări într-o serie de cauze identice.

110. În plus, rezultă din Convenție și în special din art. 1 că statele contractante, prin ratificarea Convenției, se angajează să se asigure că legislația lor internă este compatibilă cu aceasta [a se vedea *Maestri împotriva Italiei* (MC), nr. 39748/98, pct. 47, CEDO 2004-I].

111. Deși, în principiu, nu este sarcina Curții să stabilească ce măsuri reparatorii ar putea fi adecvate pentru a îndeplini obligațiile statului pârât în temeiul art. 46 din Convenție, Curtea consideră că în mod cert sunt necesare măsuri generale la nivel național în executarea prezentei hotărâri (a se vedea *Asociația „21 decembrie 1989” și alții împotriva României*, nr. 33810/07 și 18817/08, pct. 193, 24 mai 2011).

112. Prin urmare, Curtea consideră că statul pârât trebuie să pună capăt situației identificate în prezenta cauză și despre care a constatat că a încălcat Convenția, în ceea ce privește dreptul persoanelor afectate, precum reclamanta individuală, la o anchetă efectivă cu privire la recurgerea la forță potențial letală de către poliție. Prin urmare, statul pârât trebuie să se conformeze cerințelor art. 46 din Convenție, ținând seama de principiile enunțate în jurisprudența Curții în acest domeniu, astfel cum sunt expuse în prezenta hotărâre (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Rumpf împotriva Germaniei*, nr. 46344/06, pct. 73, 2 septembrie 2010). Desigur, nu Curtea trebuie să indice modul în care statele trebuie să asigure anchete efective întrucât aceste procese ridică probleme juridice și practice complexe care depășesc funcția jurisdicțională a Curții (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Rezmiveș și alții împotriva României*, nr. 61467/12 și alte 3, pct. 116, 25 aprilie 2017). Totuși, Curtea dorește să facă trimitere la solicitarea făcută de Comitetul de Miniștri în cadrul grupului de cauze *Soare și alții împotriva României* (CM/Notes/1406/H46-24), ca „autoritățile să se asigure rapid că [...] operațiunile de aplicare a legii, inclusiv cele care implică unități speciale de intervenție, sunt pregătite și puse în executare astfel încât să se evite, pe cât posibil, folosirea forței potențial letale” și la constatarea făcută de Comitetul de Miniștri că respectivele cauze dezvăluie un control judecătoresc insuficient în cazul unor astfel de anchete (*supra*, pct. 56). În plus, Curtea face trimitere la recomandările emise de CPT, în raportul cu privire la România [CPT/Inf (2022) 06], potrivit cărora „un pas important ar fi acela de a întări independența, precum și rigurozitatea și promptitudinea investigațiilor prin asigurarea procurorilor că au recurs la proprii investigatori și nu este nevoie să se bazeze pe alți polițiști pentru anumite sarcini” (*supra*, pct. 58). Deși

aceste recomandări se referă la anchete privind acte de presupuse rele tratamente din partea organelor de aplicare a legii, acestea ar putea beneficia, de asemenea, de anchete privind folosirea forței letale de către poliție sau de alți agenți ai statului.

113. Curtea lasă la latitudinea statului pârât, sub supravegherea Comitetului de Miniștri, luarea măsurilor practice pe care le consideră potrivite pentru atingerea scopurilor urmărite de indicațiile de mai sus într-un mod compatibil cu concluziile enunțate în prezenta hotărâre (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Rezmiveș și alții*, citată anterior, pct. 120).

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN UNANIMITATE, CURTEA

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 2 din Convenție sub aspect material;
3. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 2 din Convenție sub aspect procedural;
4. *Hotărăște*
  - (a) că statul pârât trebuie să plătească, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume care trebuie convertite în moneda națională a statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății:
    - (i) 65.000 EUR (șaizeci și cinci mii de euro) reclamantei, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral;
    - (ii) 8.630 EUR (opt mii șase sute treizeci de euro), pentru cheltuielile de judecată, plus orice sumă ce poate fi datorată de reclamantă cu titlu de impozit, sumă care trebuie plătită în contul bancar indicat de reprezentanta reclamantei;
  - (b) că, de la expirarea termenului de trei luni menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată anuală egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale;
5. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

HOTĂRÂREA PÂRVU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 30 august 2022, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Ilse Freiwirth,
Grefier adjunct

Gabriele Kucsko-Stadlmayer
Președinte